

Min faglige holdning som sykepleier i forhold til min kristne tro

Vi bringer her Kristin Fæhns innlegg på retreatdagene for diakonarbeidere i Hamar, Tunsberg, Borg og Oslo bispedømmer den 22.—24. august 1979. Vi bragte i nr. 17 diakon Bjørn Vilbergs innlegg om samme tema, sett fra en sosio-
nomutdannet diakons synsvinkel.

1. Faglig holdning.

Til begrepet faglig holdning hører to viktige aspekter som jeg skal si noe om først. Det første er holdningen til selve saken/sakskomplekset slik den kommer til uttrykk ved anvendelse av en bestemt metode eller nærmere definert arbeidsplan, i det daglige arbeidet. Det andre aspektet er den holdning jeg som diakon har til mine omgivelser, diakonrollen.

a. Metoder, fremgangsmåter ved løsning av problemer som diakonen er stilt overfor.

Mye av utdannelsestiden, spesielt i grunnskolen i sykepleie gikk med til metodisk problemløsning av såkalte case, der målet var å finne ut hva slags sykepleie et sykt menneske skulle ha. Da denne fremgangsmåten etterhvert ble lært, ble det mye av en nøkkel til løsning av alle oppgaver og utføring av all sykepleie — i det minste pekte man i hvert fall på hvordan man ideelt burde handle.

Problemløsningen skjedde etter følgende skjema:

1. Samling av data omkring den sykes situasjon, fysisk, psykisk, sosial og åndelig tilstand.
2. Stake ut, mål, hovedmål og delmål som pleien skulle rettes mot.
3. Redegjøre for sykdommenes egenskaper og eieendommeligheter. I det hele tatt ta i bruk all sakkunnskap for ut fra dette —
4. Iverksette relevante tiltak.
5. Evaluering i forhold til ønsket virkning.

Ble så denne vel innstuderte og innarbeidete metoden fulgt opp ved undervisningen i de praktisk-kirkelige fagene i løpet av det 4. året?

Jeg har ingen tydelig fornemmelse av det. Til tross for at en slik metodisk bearbeidelse av problemene også er vel anvendelig for eks. i praktisk diakoni, slo denne tenkningen lite igjennom, selv om den ble tatt i bruk når vi i denne sammenheng skulle løse case, og den syke pasient var «Menighet X.»

Hva så med denne holdningen til problemløsning når jeg startet opp i en kirkelig diakonstilling? Jeg merker nå at den har blitt en del av min måte å arbeide

på. Noen helt systematisk plan i minste detalj har jeg aldri lagt opp, men i hovedtrekkene har jeg fulgt mønsteret fra sykepleieskolen når jeg skulle finne fram til oppgaver og funksjoner i menigheten. Forskjellen var bare den at i utgangspunktet var det ikke bare ett problembarn man skulle ta hensyn til, menigheten, men også en selv. Og en annen ting: ideelt sett skulle vel alle mål utarbeides på grunnlag av de erfaringer man etterhvert gjør seg i menigheten, og den kunnskap man får om den. Men all den tid skolen i dag har som ett av sine mål å utdanne oss til selvstendige tenkende mennesker, foregår det en god del bevisstgjøring i oss på hva vi vil, allerede lenge før vi har møtt vårt virkefelt. Dette er ikke noe negativt. Men er egne ideer totalt blottet for tilpassing, da kan man få problemer.

b. Diakonrollen.

I denne forbindelse tenker jeg på rolle som en måte å være på som er naturlig for en i en bestemt situasjon. Alt etter hva slags mennesker man omgås og situasjoner man er opp i, tar men ut forskjellige sider av seg selv. Slik innehar vi naturlig gjennom tidene mange forskjellige roller, og ofte mange på en gang.

Mine to hovedroller for tiden er diakon og privatmenneske. Som sykepleierstudent kunne man ved arbeidstidens slutt bokstavelig talt henge fra seg sin hvitkledde rolle i garderoben. Som diakon går skillet mellom det å være diakon og privatperson ikke på tid, men på sted. Der inntreder det en ganske stor forandring fra situasjonen i skoletiden til yrkeslivets virkelighet i menighetstjeneste.

Jeg kan ikke kl. 16.00 si at nå er jeg fri fra diakonens plikter. I lokalsamfunnet er det diakonen man identifiserer seg med, og ikke min privatperson. Dette kan til tider være en styrke for meg, men også by på mange vanskeligheter. Man tvinges i vanskelige tider til å være vennlig, utadvendt, oppmerksom på andres problemer, og dette kan være vanskelig. Styrken ligger i at man ikke uavlatelig er negativt selvpoptatt.

På den annen side er denne rollen en trussel, idet maktmisbruk ligger snublende nær. Kirken og dens representanter oppleves fremdeles av mange men-

nesker som autoritære størrelser. Titler som klokker og diakon har mange nedarvede forestillinger ved seg, bl.a. om makt og innflytelse.

Nå har jeg som diakon stor innflytelse på en del av det arbeid som skjer i menigheten, men utøver jeg dermed makt? Det skulle være en tjeneste!

Makten kjennetegnes bl.a. ved dette!:

— at man blir rutinert og kald, og hensynet til rutiner, korrekthet, klokka, talemåter osv. går foran hensynet til min neste.

— at våre menighetsmedlemmer får følelse av utilstrekkelighet når egen dyktighet står i forgrunnen. Misbruk av rollen som diakon til makt for meg selv, betyr avmakt for kirken idet nådegavene kveles i stedet for fremelskes.

2. Den kristne tro.

Troen er det vanskelig å snakke om, spesielt når faglig holdning og tro skal sees, «i forhold til» hverandre. Ofte kan man få inntrykk av at vi her har å gjøre med to konkurrerende størrelser. Faget har sitt område å stille med, troen har sitt, og forhåpentlig overlapper de hverandre tildels. Jeg må for min del si at jeg ser på dette forholdet som svært ukomplisert. For

ikke å bli beskyldt for å være hinsides virkeligheten eller det motsatte: helt oppslukt av den, må jeg forklare hvorfor. Jeg anser min kristne tro ikke å være i forhold til min faglige holdning, men **grunnlaget for den**. Troen er en kraft som kommer inn utefra — eller ovenfra — og som er i den virkelighet jeg lever i og i de kår jeg arbeider under. Den virker forløsende på alt som binder et menneske, en frigjøring til dette: «Du skal elske din neste som deg selv», 3. Mos. 19,18.

La meg legge et litt annet innhold i begrepet trosliv enn det vi kanskje vanligvis tenker på, nemlig det mer følelsesmessig. Trosliv er livet slikt det leves som frukt av troen. Den faglige holdning føyer seg inn som et meget viktig instrument i dette «troslivet», i virkeliggjørelsen av kjærlighetsbudet.

Her er vi ved noe som ikke kan betegnes som ukomplisert, nettopp dette å medvirke til at kjærlighetsbudet blir virkeliggjort blant oss. Jeg finner det vanskelig både å gjøre og la være å gjøre i sin tid. Alt det som dere kjenner til like godt som meg og som jeg derfor ikke nevner, som hindrer oss i å leve livet slik den gode Gud hadde tenkt til beste for oss. Men vi eier Jesu Kristi nåde, til ny forløsning og frigjøring.

Alfred Tveiterås ny formann i Diakonforbundet

Generasjonsoppgjør om institusjons-diakoni

STAVANGER: Den nye formannen i Diakonforbundet, sykehjemsbestyrer Alfred Tveiterås (55) fra Stavanger, mener Forbundet nå er inne i et generasjonsoppgjør som vil ende med at de yngre med et sterkt syn for menighetsdiakonien snart vil overta. Tveiterås, som ble valgt med bare 66 stemmer mot 49 blanke, regner seg som en overgangsformann.

— Jeg er ikke redd for at spenningene blir så store at det blir et nytt Diakonforbund. De unge kommer snart i flertall og da forventer de, sier Tveiterås til Vårt Land.

Det er i spørsmålet om Diakonforbundets fremtidige engasjement i institusjonsdrift det bryter på. Det kom klart til uttrykk også under heigens generalforsamling i Stavanger, der et forslag fra to unge menighetsdiakoner, Arne Falck og Leif Rune

Sundli, ble gjenstand for sterk og lang debatt. Forslaget kom i forbindelse med oppnevningen av et internt utvalg som skal se på hele Diakonforbundets formål, organisasjon og tok til orde for en kritisk vurdering av Forbundets institusjonsdrift, blant annet med muligheten åpen for å omgjøre institusjonene til selvstendige stiftelser. Forslaget gikk også ut på å gjøre Diakonforbundet til en sterkere interesseorganisasjon og arbeide for den faglige utvikling av menighetsdiakonien.

Stilles fritt

Bare 35 av de 115 stemmeberettigede stemte for at forslaget skulle være retningsgivende for organisasjonsutvalgets arbeid, men det ble med stort flertall vedtatt oversendt utvalget til vurdering.

Et mer ytterliggående forslag fremmet av Åge Clausen falt mot to stemmer. Det ville pålegge hovedstyret i Diakonforbundet å forhandle med fylkeskommunene om å gjøre Forbundets institusjoner for psykisk utviklingshemmede til fylkeskommunale eierdom, eventuelt til selvstendige stiftelser.

Med 102 stemmer ble det endelig vedtatt at utvalget skulle stilles fritt til å drøfte Forbundet som organisasjon på bakgrunn av synspunktene fra årets generalforsamling. Innstilling skal legges fram for neste generalforsamling om to år.

Den nye formannen i Diakonforbundet, Alfred Tveiterås, overtar etter administrasjonssjef Hans Olav Almaas. Foran generalforsamling hadde det ikke lyktes valgkomiteen å finne noen formannskandidater, men de fant to i løpet av forhandlingene. Den andre var bestyrer Arne Gutormsen, men hans kandidatur ble trukket tilbake etter at generalforsamlingen hadde fastslått at Forbundets egne institusjonsledere prinsipielt ikke skal kunne velges inn i hovedstyret. Nye hovedstyremedlemmer ble Ivar Armarkrud, Sandefjord og Leif Arne Sundli, Hamar.

Delegere ansvar

Vårt Land har spurt den nye formannen, Alfred Tveiterås, om han vil prioritere institusjonsdiakoni eller menighetsdiakoni.

— Jeg vil forsøke å trappe ned hovedstyrets engasjement i institusjonene, uten at jeg dermed vil si at Forbundet skal trappe ned engasjementet i institusjonsdrift. Jeg vil overføre mer ansvar til styret for den enkelte institusjon.

— Ønsker du dette ut fra arbeidsmessige hensyn?

— Også ut fra prinsipielle hensyn.

— Hva med menighetsdiakonien?

— De unges engasjement for menighetsdiakonien er positivt, men jeg savner en holdningsendring slik at flere unge går inn i diakonal menighets tjeneste. Vi mangler ikke slike stillinger, men folk vil å gå inn i de som er, sier Tveiterås.

Under behandlingen av den offentlige utredningen om diakonitjenesten i lokalsamfunnet, vedtok generalforsamlingen et forslag om at kirkens organer må arbeide for at det blir en diakonistilling i hver norsk menighet.

r jeg fulgt inne For ikke nignitt sett erfa den len i selv del ør vi Men man

måte ituas og sider dene ang. ivat ved g sin kille å tid, ran irke-

nens enti kan y på tider dres i lig. it. idet Jens nen-